

КОПИСТІНСЬКИЙ Теофіл Дорофійович (15. 04. 1844, м. Перемишль, нині Польща — 05. 07. 1916, Львів) — графік, живописець, реставратор. Навчався у Краківській школі образотворчих мистецтв (1868–71; викладачі В. Дембовський, В. Луцкевич), Віденській АМ (1872). Від 1873 — у Львові: викладач української академічної гімназії (1873–81) та жіночої школи сестер Василіянок. Учасник художніх виставок від 1870. Основний жанр — портрет. Полотна відзначаються продуманим трактуванням образів і ретельним виконанням у традиціях українського портретного живопису 17–18 ст. Персонажі зображені крупним планом на нейтральному тлі; заокруглені лінії силуету при маловираженому світло-тіньовому моделюванні форми надають картинам репрезентативності. Ранні твори К. виконано під впливом академічного мистецтва, пізніші — у реалістичних традиціях (алегоричні композиції з елементами романтизму і символізму). Реставрував картини та стінні розписи, зокрема у Львові — вітарне полотно і фрески на склепінні костелу бернардинців (1883–84), картини «Єрусалим» і «Гора Афон» (1885) Т. Малиновського, фрески С. Строїнського у костелі св. Мартина (1886) та костелі бернардинців у м. Лежайськ (Польща), демонтував чотири фрагменти для збереження (нині у Львівській галереї мистецтв), близько 150 ікон зі збірки Ставропігійського інституту для Археолого-бібліографічної виставки у Львові (1888), а також вітарну ікону «Благовіщення» у церкві с. Загір'я, нині Пустомитівського р-ну Львівської обл. (1878, зробив з неї копію). Останні роки життя провів у притулку Р. Домса. Окремі роботи зберігаються в Національному

музеї, ЛНБ, Історичному музеї, Музеї історії релігії (усі — Львів).

Основні твори

серія «Діячі української культури» (1867–90-і рр.); живопис — «Вид Перемишля» (1870), «Подільські євреї», «Коломийки», «Сліпець з поводитирем», «Курна хата» (усі — 1871), «Погорільці», «Петрування» (обидва — 1873), «У селянській хаті» (1876), «Селянка з-під Жовкви» (1880), «Українські дівчата», «О. Довбуш», «Удова» (усі — 1884), «Нічний краєвид» (1886), триптих «Гальшка Острозька» (1890-і рр.), «Притча про Лазаря» (1891), «Христос у в'язниці» (1894), «Різдво Богородиці» (1897, церква у м. Щирець, нині смт Пустомитів. р-ну), «Преображення» (велика вітарна картина у Львів. Преображен. церкві, 1898–1900), «Лемківська неділя», «Гуцул», «Гуцулка» (усі — 1900), «Воздвиження св. Хреста» (церква у с. Стенятин, нині Сокал. р-ну Львів. обл.), «Успіння Богоматері» (обидва — 1901), «Став одужання» (1902), «Суд ХХ сторіччя» (1913), «Сон русалки (Алегорія відродження України)» (1914); портрети — «Старець», «Жіночий портрет» (обидва — 1870), «Автопортрет» (1870; 1872), «Далматинка», «Жінка з камесю» (обидва — 1872), «Перемиський єпископ І. Ступницький» (1874), «Дружина у гуцульському вбранні», «Гуцул із Липовиці» (обидва — 1884), «Син Олександр» (1910); ікони — у церквах на Львівщині, ікони для церкви Благовіщення у Коломиї (1876); іл. — до поеми «Лис Микита» І. Франка (ж. «Дзвінок», 1890; окремо — 1891; 1896; 1902; 1909; усі — Львів), «Пригоди Дон Кіхота» М. де Сервантеса у перекл. І. Франка (ж. «Дзвінок», 1891; окремо — 1892; 1899; 1913; усі — Львів); «Історії України-Руси» М. Аркаса (Краків, 1912); карикатури — для ж. «Зеркало», «Страхопудь» (1880–90), календаря товариства «Просвіта» (1880-і рр.), «Нове зеркало» (1882); іконостаси — у Миколаєві, Миклашеві (1908, нині Пустомитів. р-ну) та Жидачеві (1911, нині Львів. обл.).

Рекомендована література

1. Ткаченко М. Теофіл Копистинський. К., 1972;
2. Купчинська Л. Маловідомі портрети Теофіла Копистинського // Народознавчі зошити. 1999. Ч. 5;
3. Її ж. Творчість Теофіла Копистинського у контексті розвитку образотворчого мистецтва західноукраїнських земель другої половини ХІХ — початку ХХ століть. Л.; Філадельфія, 2009.

Ю. О. Бірюльов

Бібліографічний опис:

Копистинський Теофіл Дорофійович / Ю. О. Бірюльов // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-3368>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).